

B.A. (Sem – IV) Examination

Sanskrit: Paper – IX (Main)

Sub. code . 21062

: નોંધ :

28 OCT 2020

૧. દરેક પ્રશ્નનો [a] અથવા [a(i)] અને [a(ii)] જ લખવાના રહેશે.
૨. પ્રશ્ન : ૧[a] અથવા ૧[a(i)] અને ૧[a(ii)] તથા ૨[a] અથવા ૨[a(i)] અને ૨[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૮ માર્ક્સ રહેશે.
૩. પ્રશ્ન : ૩[a] અથવા ૩[a(i)] અને ૩[a(ii)] તથા ૪[a] અથવા ૪[a(i)] અને ૪[a(ii)] ના 14 માર્ક્સ ના બદલે ૧૭ માર્ક્સ રહેશે.
૪. દરેક પ્રશ્નનો પ્રશ્ન નં ૧(b), પ્રશ્ન નં ૨(b), પ્રશ્ન નં ૩(b) તથા પ્રશ્ન નં ૪(b) (ટૂંકા પ્રશ્નો) વિદ્યાર્થીએ લખવાના નથી.

૧. અ સંસ્કૃત નાટ્યના ઉદ્ભવ - વિકાસ પર નોંધ લખો.

૧૪

અથવા

૧. અ ટૂંકનોંધ લખો (બન્ને)

૧૪

૧. ધનંજયનું જીવન - કવન

૨. દશરૂપક ગ્રંથ પ્રયોજન

૧. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો.

૦૪

૧. નાટ્યલક્ષણરત્નકોષ ગ્રંથની રચના કોણે કરી ?

૨. 'દશરૂપક' ઉપર ધનિકની કઈ ટીકા મળે છે ?

૩. ધનંજયને કયું ગોરવ પ્રાપ્ત થયું છે ?

૪. વિશ્વનાથે અલંકારશાસ્ત્રને લગતા કયા ગ્રંથની રચના કરી ?

૫. 'નાટ્ય' કોને કહેવાય છે ?

૬. નાટ્યશાસ્ત્ર ઉપર રચાયેલી કોની પૂર્ણ ટીકા ઉપલબ્ધ થાય છે ?

૨. અ નીચે આપેલ કારીકાઓ બાષાંતર સાથે સમજાવો.

૧૪

૧. વસ્તુ નેતા રસસ્તેષાં ભેદકઃ વસ્તુ ચ દ્વિધા ।

તત્રાધિકારિકં મુખ્યમઙ્ગ પ્રાસઙ્ગિકં વિદુઃ ॥

૨. પ્રવેશોઽઙ્ગદ્વયસ્યાન્તઃ શેષાર્થસ્યોપસૂચકઃ ।

અન્તર્જવનિકાસંસ્થૈશ્ચૂલિકાર્થસ્ય સૂચના ॥

અથવા

૧. દશરૂપાનુકારેણ યસ્ય માદ્યન્તિ ભાવકાઃ ।

નમઃ સર્વવિદે તસ્મૈ વિષ્ણવે ભરતાય ચ ॥

૨. ઉદ્દેગસંભ્રમાક્ષેપાઃ લક્ષણં ચ પ્રણીયતે ।

અભૂતાહરણં છન્ન માર્ગસ્તત્ત્વાર્થકીર્તનમ્ ॥

૨. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ શાર પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. ૦૪
૧. દશરૂપકના વિષયવસ્તુને કુલ કેટલા પ્રકાશમાં વિભાજીત કરવામાં આવ્યું છે ?
 ૨. દશરૂપકનું બીજું નામ શું માનવામાં આવે છે ?
 ૩. રસનિરૂપણની ચર્ચા દશરૂપકના કયા પ્રકાશમાં કરવામાં આવી છે ?
 ૪. નાટ્યમાં અર્થોપક્ષેપકો કેટલા છે ?
 ૫. રૂપકના કેટલા પ્રકાર છે ?
 ૬. મુખ્યવસ્તુ કયા નામથી ઓળખાય છે ?
૩. અ અર્થપ્રકૃતિ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- અથવા
૩. અ ટૂંકનોંધ લખો. (બન્ને) ૧૪
૧. રૂપક પ્રકારો
 ૨. દશરૂપકનું મંગલાચરણ
૩. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. ૦૩
૧. નૃત્ત કેવા પ્રકારનું હોય છે ?
 ૨. લાંબા સમય સુધી ચાલનાર ગૌણકથાનકને શું કહેવામાં આવે છે ?
 ૩. ઉપાદાનની દૃષ્ટિએ કથાવસ્તુના કેટલા પ્રકાર છે ?
 ૪. નાટ્યમાં કાર્યાવસ્થાઓ કેટલી છે ?
 ૫. આરંભ કોને કહેવાય છે ?
૪. અ સંસ્કૃત નાટકની નાયિકાના પ્રકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
૪. અ ટૂંકનોંધ લખો. (બન્ને) ૧૪
૧. નાયકના અન્યસહાયકો
 ૨. નાયિકાના સહજ અલંકારો
૪. બ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. ૦૩
૧. દશરૂપકના પ્રથમ પ્રકાશમાં કેટલી કારિકા છે ?
 ૨. નાયકના કેટલા પ્રકાર છે ?
 ૩. ભાવકો શેનાથી પ્રસન્ન થાય છે ?
 ૪. નર્મસ્ફોટ કોને કહેવાય છે ?
 ૫. આરંભટીવૃત્તિ કેટલા અંગોવાળી છે ?